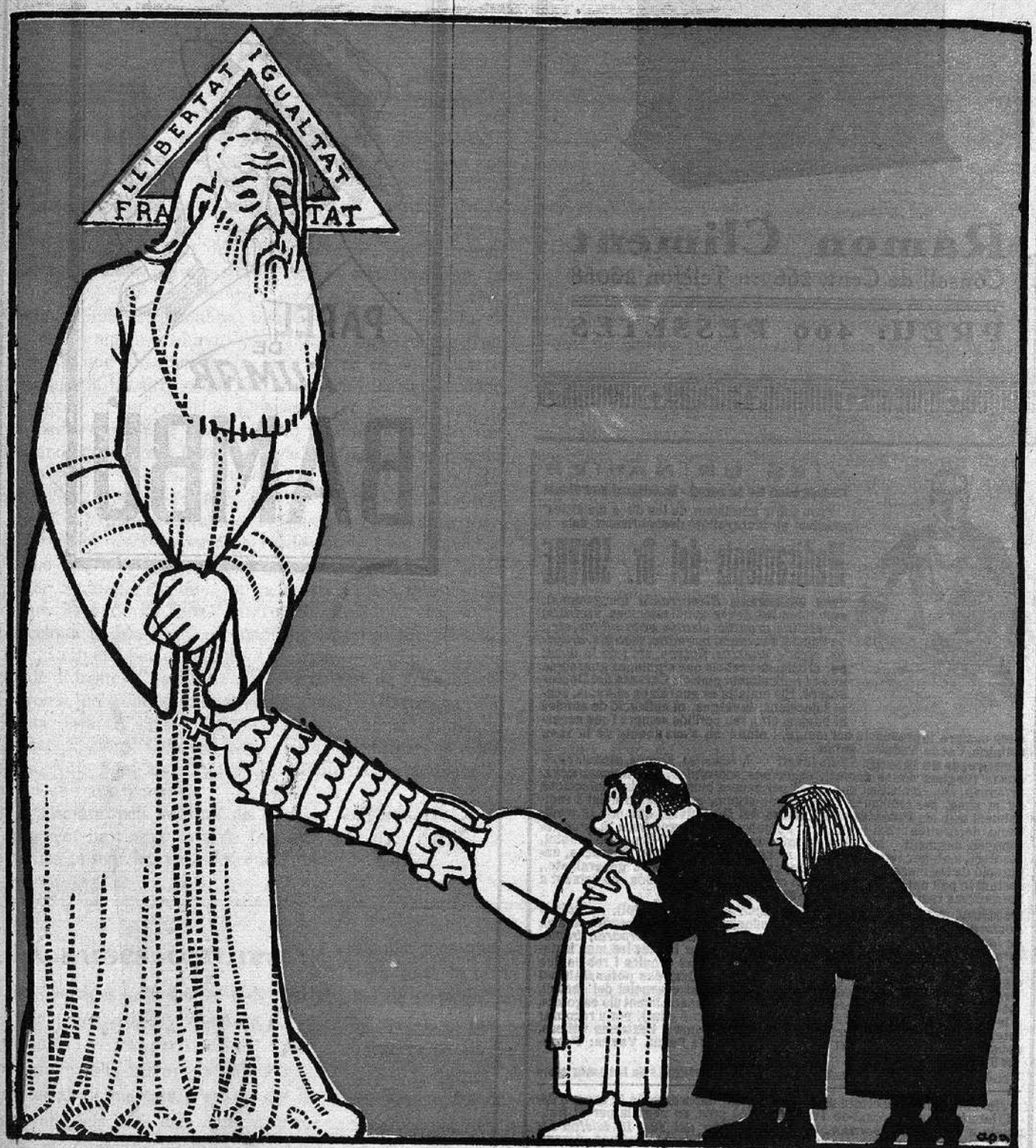
Any LVI-Núm. 2752 BARCELONA, 1 abril 1932 Preu: 20 cts.-Atrassats, 40

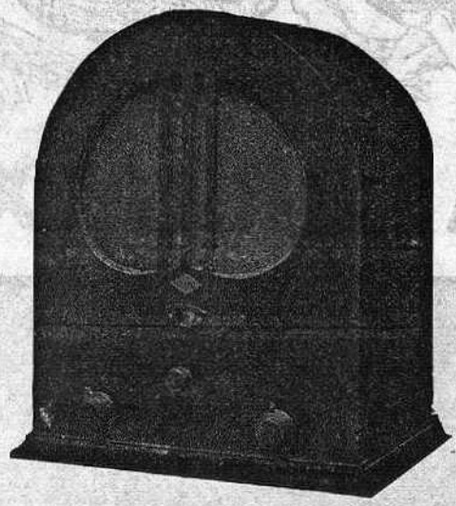
L'ESQUELLA DE LA TORRATXA

—Oh, Déu dels Cels i terres Tot el món catòlic s'estranya que Vós, que tot ho podeu, no envieu el llamp contra els descreguts d'Espanya i de Rússia... No ho entenem...
—Ni ho entendreu mai, és massa senzill.

Receptor RADIO CLIMO

enxufable al corrent, sense antena

Ramon Climent

Consell de Cent, 266 :: Telèfon 23058

PREU: 400 PESSETES

VIES URINARIES

Impureses de la sang - Debilitat nerviosa

Prou sofrir inutilment de les dites malalties' gràcies al meravellós descobriment dels

Medicaments del Dr. SOLVRE

Vies urinàries: *Blenorragia* (purgacions), amb totes les seves manifestacions, *uretritis*) *prostatitis, orquitis, cistitis, gota militar*, etc., de l'home, i *vulvitis, vaginitis, metritis, uretritis, cistitis, anexitis, fluixos*, etc.; de la dona, per cròniques i rebels que siguin, es guareixen aviat i radicalment amb els **Catxets del Doctor Solvré.** Els malalts es guareixen ells sols, sense injeccions, lavatges, ni aplicació de sondes ni bugies, etc., tan perillós sempre i que necessiten sempre la presència del metge, i ningú no s'assabenta de la seva malaltia. **Venda 5'50ptes. caixa**

Impureses de la sang: *Sífilis* (avari si), *eczemes, herpes, úlceres varicoses* (llagues de les cames), *erupcions escrofuloses, eritemes, acne, urticària*, etc., malalties que tenen per causes humors, vicis o infeccions de la sang, per cròniques i rebels que siguin, es guareixen aviat i radicalment amb les **Píndoles depuratives del Dr. Solvré**, que són la medicació depurativa i eficaç i perfecta, perquè actuen regenerant la sang, la renoven, augment totes les energies de l'organisme i fomenten la salut, resolent, amb poc temps, totes les úlceres, llagues, grans, floroncos, supuració de les mucoses, caiguda del cabell, inflamacions en general, etc., restant la pell neta i regenerada, el cabell brillant i abundós, no deixant a l'organisme rastre del passat. **Venda: 5'50 ptes. flascó.**

Debilitat nerviosa: *Impotència* (manca de vigor sexual), *polucions nocturnes, espermatorrea* (pèrdues seminals), *cansament mental, pèrdua de la memòria, mal de cap, debilitat muscular, fadiga corporal, tremolors, palpitacions, trastorns nerviosos de la dona* i totes les manifestacions de la *Neurastènia* o esgotament nerviós, per crònics i rebels que siguin, es guareixen aviat i radicalment amb les **Grageas potenciàls del Dr. Solvré.** Més que un medicament són un aliment essencial del cervell, medul·la i tot el sistema nerviós. Recomanades especialment als esgotats, a la jovenesa, per tota mena d'excessos (vells a cap edat), per a recobrar íntegrament totes les seves funcions i servar fins a l'extrema vellesa, sense forçar l'organisme, el vigor sexual propi de l'edat. **Venda: Pessetes 5'50 el flascó.**

Venda a les principals farmàcies d'Espanya, Portugal i de les Amèriques

NOTA.—Tots els pacients de vies urinàries, impureses de la sang o debilitat nerviosa, adreçant-se i remetent 0'50 ptes. en segells per al franqueix a *Oficines Laboratori Sokatarg, carrer del Ter, 16. telèfon 544 S. M. Barcelona*, rebran gratis un llibre explicatiu sobre l'origen, desentotllament, tractament i guariment de les dites malalties.

L'ESQUELLA DE LA TORRATXA

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ
Llibreria Espanyola, Rambla del Mig, 20
BARCELONA

PREUS DE SUBSCRIPCIÓ
Fora de Barcelona:
Espanya: trimestre 3 ptes. Estranger, 5

CRÓNICA

Làpides

NS certs indrets de Barcelona haurien d'ésser motiu de màxima atenció per part del nostre Ajuntament. Barcelona és una ciutat que no té làpides. Quan hom passa a París llargues estades, s'adona que hi ha un esperit finíssim i lleuger que commemora a tota hora qualsevol fet de caràcter històric, polític, romàntic i social. Ací és una placa que recorda que passà una estada en certa fonda, Camille Desmoulins; allà és un marbre que fa saber que en aquell cafè morí Jean Jaurés; més enllà es troba la làpida que diu que Emile Zola visqué en aquell carrer de tal any a tal altre o que Berlioz escriví les seves primeres obres en un edifici... Qualsevol fet és condensat en una pedra que marca una data i ho fa avinent al transeünt. A Barcelona la gent passa sense adonar-se del valor històric o ciutadà que tenen moltes cases i molts carrers. Res no ens fa saber les estades de mossèn Cinto, en especial aquella del carrer d'Aragó, d'on passà a la llunyana torre i que en un precís reportatge va descobrir Joan Alavedra; res no ens fa avinent on va viure Angel Guimerà, on va néixer Santiago Rusiñol, on va morir Ignasi Iglésies; on visqué Prat de la Riba, on treballà Fortuny, etc., etc... Barcelona podria tenir un magnífic historial literari i artístic, i el perd per distracció. Un organisme com l'"Atracció de Forasters", ara que s'ha encarregat de l'oficina del Patronat del Turisme, hauria de dotar a Barcelona d'aquesta obra. A l'hotel Falcón visqué Stendhal; al de les Quatre Nacions, Georges Sand. Caldria esbrinar on Chopin... Amb pocs anys Barcelona adquiriria un ambient literari que ara li manca.

Passejant pels carrers de Sevilla, hom veu com l'Ajuntament ha tingut cura de fer unes delicioses làpides de maiòlica posant les paraules que l'autor del Quixot dedicà en les seves obres a la magnífica capital andalusa. Això es podria fer a Barcelona amb tots els grans escriptors i poetes que han fet un comentari de la nostra ciutat. La història passada aniria incorporant-se al present, i Barcelona tindria als ulls del turista i fins i tot del mateix ciutadà un alt prestigi intellectual que ara li manca.

* * *

Barcelona hauria de tenir un to més intellectual, més artista, més històric que no té. Amb el material que existeix a l'Arxiu de la Ciutat, que un home com Duran i Sampere dirigeix amb tanta competència i encert, Barcelona podria en pocs anys tenir en les parets dels seus carrers posada en viu la seva història. Un poble que té clara consciència del que és i del que representa, sembla que tingui més responsabilitat en les coses que ha de fer, el mateix quan ha d'elegir els seus representants polítics que quan ha de manifestar-se per qualsevol acte públic. Clar, però que tenim en la història ciutadana determinats fets que no són motius de làpides commemoratives, encara que són motiu de làpides mortuòries. Es tracta dels fets criminals que ensagnen Barcelona des de fa anys... Si Barcelona iniciés en la seva història el record de totes les bombes i de tots els atemptats que hi ha i que hi ha hagut, en lloc de semblar una ciutat viva, semblaria una ciutat morta, semblaria un cementiri. La idea tràgica que pot tenir el viatger que arriba per mar a Barcelona quan el primer que veu és la muntanya de Montjuïc amb aquell bé de déu de nínxols i de tombes, li semblaria permanent si en saltar al port continués veient làpides advertint-lo que en cada cantonada urbana hi havia hagut, si més no, un atemptat o l'esclat d'una bomba. Es tanta la sang vessada en aquests darrers temps, d'una manera tan estúpida com inútil, que Barcelona més que una ciutat mediterrània albiradora de futures civilitzacions sembla una ciutat que s'esmorteeix en aquesta brutal llista d'assassinats i crims que la fan aparèixer com un camp de batalla.

Això sí que no, això sí que no és pas motiu per a celebració, això sí que no té to per més que ens ho vulguin fer creure, això sí que no és digne que es perpetuï... Si es pogués esborrar aquesta història negra de la nostra ciutat, potser hi sortiríem guanyant tots plegats.

FRANCESC MADRID

Causes ocultes

De vegades, els grans moviments socials tenen orígens verament insospitats. Ara vegeu, per exemple, aquesta gran batalla guanyada del descans dominical als mercats. Per què els dependents dels llocs dels mercats tenen festa el diumenge i han de treballar mig dia més que abans, ja que abans feien festa la tarda de cada dia i ara han de treballar la del dissabte fins a les deu de la nit, i més encara, per a la neteja de les parades?

Doncs, perquè els adroguers veien que les parades dels mercats els treien la parròquia, i es feren campions dels dependents dels llocs dels mercats.

Per què no es permet la venda del peix, article que, diguin el que vulguin, no es pot conservar?

Doncs, senzillament, perquè els venedors de peix s'havien començat de fabricar el gel per compte propi, i la fàbrica que els el serveix hi perdia. Ah sí? — digué. — Doncs, us fumareu. I ara es fumen, i el públic també.

Qüestions gastronòmiques

Segueixen els banquets al senyor Lerroux.

¿Pensa, tal volta, el cap dels radicals, conquistar l'opinió a força d'engreixar-la?

Es possible. Però creiem oportú de recordar-li la frase que, sobre aquestes qüestions, va fer en el seu discurs de la plaça de braus de Barcelona, ara fa uns mesos:

—A Espanya — va dir — hi ha encara molta gent que menja i no treballa, i molta que treballa i no menja.

La frase ens sembla exacta. Però no creiem pas que els radicals pensin incloure's, humilment, en la segona de les dues categories d'espanyols...

Una anècdota de Briand

Els biògrafs de Briand han estat tots d'acord en un punt: que Briand llegia poc.

Això de poc, però, és un dir. En realitat, Briand no llegia gens: ni els diaris. Era un bon francès representatiu, home de sòlida ignorància, imaginatiu, cordial, xerraire — alguna cosa així com un Chevalier de la diplomàcia.

Detall significatiu: les lentes, amb la falta de costum, es rebellaven a aguantar-se-li soles sobre el nas.

Conten que un dia, quan encara era socialista, van parlar-li d'un amic d'ell que s'havia encarregat de la crítica de llibres a "L'Humanité".

—I els llegeix tots? — preguntà Briand.

—Sí — va respondre l'altre. — Ho fa de bona fe.

—Doncs, així — va concloure Briand —, es tornarà idiota.

I ho va dir sincerament, amb la convicció de l'home que expressa una veritat, pregonament sentida.

Com s'escriu una comèdia "original"

J. M. Planes fa crítica de cinema a "La Publicitat". Ocupant-se del film "Siempre adiós", escrivia l'altre dia: "Ens fa l'efecte que el tema de comèdia que es desenvolupa en "Siempre adiós" és molt més a propòsit per a ésser dut al teatre que no a la pantalla. Mentalment, dividiu l'obra en tres actes, veieu les escenes, els efectes netament teatrals..."

Sí, vaja; que aviat deurem veure una comèdia "original" de J. M. Planes.

Un purista

El senyor Montoliu va fer, l'altre dia, unes compres en una merceria del carrer de l'Hospital.

—Enviïn-m'ho a casa.

I donà l'adreça: Manuel de Montoliu, carrer...

El dependent escrivia bo i confegint:

—Ma-nel de Mon-to...

—Manuel — rectificà En Montoliu.

—Home! — féu l'altre — com es crivim en català...

—Bé, acabi, i no sigui ase — insistí el comprador: Manuel, Manuel de Montoliu.

Després, a casa seva, en comprovar l'adreça, llegí:

"Sr.

Manolo de Montoliu".

... ...

Déu ens lliuri d'un atac de feridura!

CAPRICIS I PARADOXES

SETMANA SANTA, SOTA LA REPUBLICA

Sota la República, l'aspecte de la Setmana Santa ha canviat una mica a tota la península. Ha canviat, sobretot, a Catalunya, i en particular a Barcelona. Hom ja no ha suprimit el trànsit rodat, com si Barcelona fos un poblet de dos mil ànimes. Gairebé cap senyor ni cap noia no s'ha disfressat amb l'exòtica i anacrònica mantellina. Els senyors Canons no han gosat de treure de l'armari la severa levita i el solemne copalta. Els congregants de la Sang no han lluït pels carrers llur dol espectacular i llurs insígnies sangonents.

No cal ésser pas irreligiós, per a alegrar-se'n, del canvi. N'hi ha prou amb sentir-se català. Aquesta barreja de sensualitat i d'exaltació mística; aquesta barreja de dones belles i de Crucificats, és una cosa molt castellana i molt d'Andalusia. Entre nosaltres resultava una imitació ridícula. Ací, la religió, quan pren manifestacions autòctones, és d'una sensualitat més aviat joiosa. Penseu en l'ambient de les festes majors; en aquestes exuberants mones de Pasqua; en els triomfs de les palmes vincladisses del diumenge de Rams, o de les roses de Sant Jordi; en el Nadal pantagruèlic.

Això sí que és català, autènticament català. I té una ascendència romana; alguna cosa o de festa camperola de la collita, de consagració de la primavera, o de culte a la llar.

Aquestes menes de manifestacions religioses, sí que costarien de desarrelar. De fet, són ja més antigues que el mateix catolicisme; les portem a la massa de la sang, i els laics més laics les celebren. Dubteu de les llars catalanes on no hi hagi gall per Nadal o mona per Pasqua. Exceptuant els casos de misèria extremada, és, o que no hi ha bona harmonia en la llar, o que no és realment una llar catalana.

En canvi, aquesta festa de la Setmana Santa, amb els seus congregants que evoquen els horrors de la Inquisició, amb les mantellines que evoquen les "majas" de Goya i les prostitutes tristes de Romero de Torres, és una cosa tan poc catalana com les curses de braus.

I, de fet, la representàvem tan malament, com els francesos una "espanyolada".

DOMÈNEC GUANSÉ

El senyor Esteve

Amb quin gust saludo les orenetes, pensant que vénen els mesos de estalviar electricitat!..

GLOSSARI

LES CEBES

Comprenem que aquest d'avui no és tema massa intellectual, massa elevat. Comprenem que podem ferir els sentiments de molts senyors respectables en ocupar-nos de les cebes. Però, mantes vegades, les cebes ens han semblat més dignes de respecte que la majoria de senyors respectables.

Nosaltres, però—mal ens està el dirho—, també som uns senyors que vivim un xic als núvols i no ens preocupem gaire de les baixes qüestions materials. I consti que no ens volem pas donar importància.

Es per això, perquè som senzills i humils de mena—humils com la viola bosquetana, ai las!—que descendim a ocupar-nos d'una cosa tan prosaica com són les cebes.

La minyona, avui, en venir de la plaça, estava indignada. Estava més indignada que un botiguer de la Lliga en constatar que el poble segueix tenint sentiments d'esquerra, cosa verita-blement fantàstica i absurda tractant-se d'una República.

Motiu de la indignació de la minyona? Aquest: les cebes. Es a dir, no les cebes en si: el preu de les cebes. L'any passat anaven a vint-i-cinc, a trenta, a trenta-cinc cèntims el quilo. Aquest any van a tres rals. I li han dit que d'aquí a dues setmanes valdran cinc rals.

I això que un quilo de cebes valgui cinc rals—talment com un cocktail—ha indignat profundament aquesta minyona.

Aquesta minyona no comprèn com un quilo de cebes pot valer cinc rals. Potser d'ara endavant amb les cebes hi donaran cupons, diu, tota consirosa

Nosaltres no hi entenem gaire, en això de les cebes; però estem gairebé segurs que no hi donaran cupons. El que s'hagin apujat d'aquesta manera deu obeir a un altre motiu.

Nosaltres, després de rumiar molt, n'hem trobat un, de motiu; pensem haver-ho encertat: és que les cebes deuen ésser monàrquiques. I com que són monàrquiques, i ara hi ha República, per a sabotejar la República, es neguen a sortir.

VIRAI

Premi "Ignasi Iglésies"

Una bona nova per als autors catalans i per a tots els amics del nostre teatre. L'illustre prosista Prudenci Bertrana va llençar la idea, en ocasió de l'homenatge que se li va tributar temps enrera, d'instituir un premi semblant al "Premi Crexells", destinat a estimular i perfeccionar la creació d'obres teatrals.

La iniciativa ha estat ràpidament recollida i s'ha constituït ja una Comissió gestora encarregada de donar vida immediata al "Premi Ignasi Iglésies", la qual està integrada pels senyors Pompeu Fabra, Tomàs Roig i Llop, Ramon Vilaró, Francesc Curet, Octavi Saltor, Joaquim Biosca i Jaume Marill.

La Comissió ha començat ja a rebre donatius, i es pot assegurar que el premi serà anyal i consistirà en cinc mil pessetes, que seran lliurades a l'autor de l'obra que sigui premiada per un Jurat que es nomenarà oportunament.

Properament donarem més detalls referents a aquesta nova institució, que haurà d'influir notablement en la renovació del teatre català.

Compreu l'Almanac

POLÍTICA I MINISTRACIO

(El Govern de la Ciutat)

LES DIVERSES SITUACIONS DEL SENYOR JOVER

Finalment, sembla que s'ha arribat a una mena de manera d'acord tàcit per declarar la crisi consistorial, si no solucionada, almenys per no produïda. D'aquesta manera els lectors dels diaris podran donar per no llegides les interminables ressenyes dels diaris amb els interminables discursos —valents discursos i violents discursos— de les minories, perquè ara resulta que no hi ha més que minories perquè no ens estem de res i, posats a fer Congrés, dia vindrà que veurem a cada sessió un cabàs de campanetes trencades. (Podem agrair, si més no, al Dr. Aguadé aquesta economia.)

L'únic que ja dèiem que queda en una situació una mica estranya, com una cigonya aguantant-se amb un sol peu, és el senyor Jover, el senyor Jover Sarroca, com li diuen els diaris.

L'Ulled no es cansa de dir, bo i somrient, que han d'ésser els centres radicals del Districte II els que han de decidir. Però això i el joc de cartes que s'ha creuat entre l'interessat i el partit socialista, que no vol saber res d'aquell senyor, fa sospitar, tot plegat, que no acabi la cosa amb una sorpresa: el Partit Radical té els braços prou oberts i un stock d'amnisties per a tots els usos, i un lema que ha comprat a la Lliga, i així com a la Lliga hi cap tothom, al Partit Radical n'hi caben més encara. I no seria res d'estrany que el senyor Jover (un cop entrat, tindria ja el *senyor* i fins el *don* i tot) ingressés al Partido Radical.

Algun lector mal intencionat deia, però, que si el Partido Socialista no va poder fermar En Jover, tampoc el Partido Radical no podrà fermar Don Jover. S'equivoca lamentablement El senyor Jover, el que vol, són càrrecs, i si li respecten els càrrecs amb la promesa només de donar-n'hi un més cada quinquenni, l'home s'estarà quiet com un santet laic. I això, al partit radical pot convenir-li, perquè Don Jover li seria d'un gran servei, essent com és l'àrbitre del futbol municipal.

Però per això mateix, perquè és l'àrbitre, l'Esquerra també el voldria i li donaria el títol de ciutadà. Ara, que hi ha la dificultat de la decisió dels centres radicals del Districte II, que són els que el varen elegir. Però, qui se'n recorda, ja, de les eleccions del 12 d'abril? Si els electors del Districte II varen elegir el senyor Jover Sarroca, no fou perquè fos socialista ni perquè fos radical, sinó perquè formava part del Comitè revolucionari; és a dir, l'elegiren per revolucionari, i, com que va ésser ell el que va fer triomfar la revolució, i la revolució triomfada, ja no és revolució, seria possible que, amb aquest títol i el de camarada, fos finalment contractat per la F. A. I.

Sembla que a darrera hora, haventse assabentat que la monarquia podria també tornar gràcies a una revolució, amb tot i les seves negatives terminants, el senyor Jover Surroca està portant a cap serioses meditacions sobre si no li convindria més ingressar a la Lliga, tan indiferent com sempre a totes les formes de govern.

CAMPANETA

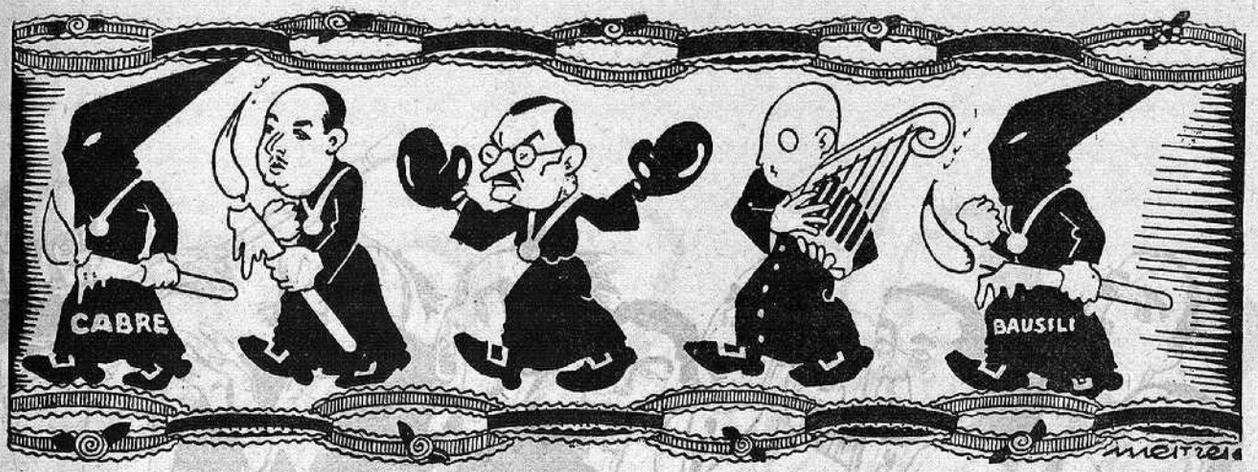
L'espantaocells carlí —A veure si així faré més por!. .

FITXES

CAFÈS CONCERTS DE BARRIADA. Dintres de gàbia, finestres que fan l'ullet als carrers: a l'hivern un prometedor ullet de llum humida; a l'estiu un eixelebrat ullet de persiana verda.

Entren les tanguistes en el cafè concert, i sembla que s'engreixin un xic: es matriarcalitzen. Seran, per una setmana —dues, en cas d'èxit—, acaronadores apassionades dels marrecs de les veïnes que aniran a "veure-les" cantar. De tornada a les llars, les casolanes veïnes les ungiran amb les paraules un xic vinclades de: "són més bones noies del que sembla!"

S'estén un repòs de confiança damunt els parroquians nocturns dels cafès-concerts de barriada. Saben que voregen el nefast prohibit, el coentment voluptuós. Però, per part d'ells, saben també que les noies no els faran quedar malament. I, per part d'elles, constaten que hi ha esposes que es llencen als antres, vigilants i com un xic escrutadores de pressentits perills. Les cançons de més doble

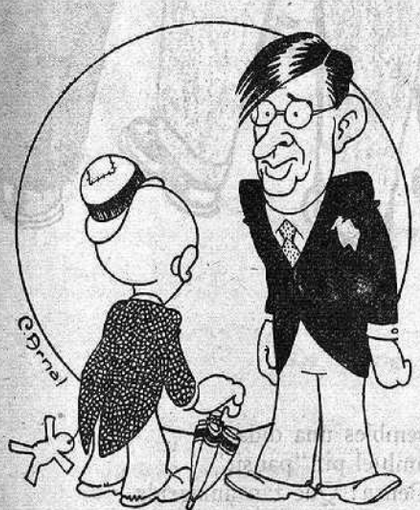

La confraria de la Lliga

Fresc que es conserva a l'Ajuntament de Barcelona.

intenció surten tornejades, lluents, casolanitzades. Els gestos de més afinada precocitat prenen corbes de salze, llangors de xuclamel. I la veu de les noies cau damunt la concurrència — ja domada —, com si la grogor d'un canari s'esfullés damunt dels caps. No és veu, la de les cantatrius: és un miroteig d'ales d'ocell de tròpics. No és esbojarrament, el del ball de les dansarines, ple de farbalans i castanyoles: és distracció de joguina, goig de sentir-se, cada espectador, com una mena de cordill que fa ballar aquelles baldufes de carn. I la vetlla passa, amb gust d'amanida. I s'escolta, quan menys s'espera, el rellotge d'algun cloquer gòtic que fa oir la mitja nit.

Aleshores els veïns s'acomiaden de les amigues de cafè-concert de barri, que han volgut ben prop i han convidat a la mateixa taula. Les noies els desitgen una santa nit. Les veïnes els deixen besar els infants, pascuts a ple pit davant d'elles i ells, els homes, se'n van contents. Han enflocat la vetlla amb serpentines cruixents i bigarrades i, en contactar-se amb l'esposa sota els llençols, la troben plat insospitat i saborós. La besen llargament, amb sorpresa. I és quan apaguen el llum de la cambra i regracien, dintre la fosca, les bones amigues comprensives dels cafès-concerts de barriada.

—Escolti, senyor Domingo, no m'afecta pas, el projecte de llei de reforma agrària?
—Quines finques té vostè?
—Un test de clavellines...

MÍSTER GOLD. Tenim una obra de teatre — no estrenada, naturalment — que es retola: "Míster Gold". (El Senyor Or). L'heroi de l'obra podria dur un nom: el d'Ivar Kreuger.

Míster Gold és més que un financista: és l'or, el potent senyoriu de l'or. Vora seu es sopluja l'aventura, la gama de banquers i especuladors, que va d'un Loewenstein a un Oustric.

L'or té una solidesa i un brill. Ivar Kreuger el tingué. Anà a les finances per personalitat financiera, per vocació, no per guany, no per a espoliar. En la nostra obra inèdita, el rutilant i enlluernador Míster Gold fa de llàntia Deleo per a illuminar tot un món larvàtic. La groga claror calenta de l'or va bé per a retallar siluetes damunt d'una cortina d'un fred groc d'agonia i de batalla.

Darrera aquesta cortina de grogor hi ha dues portes. La que té per clau una pistola — cas d'Ivar Kreuger —, i la que s'obre poc a poc i deixa pas al financista i a la maleta.

Passen per la porta darrera els cercadors de botí, no els que lluitaren pel goig de guanyar una batalla. Aquests no tenen ni brill ni senyoriu. Després de la desfeta viuran burgesament bo i rosegant l'os mal guanyat. Míster Gold — Ivar Kreuger —, en sentir que la reialesa de reialeses se li escapa, llençarà el ceptre i sabrà enfonsar-se estrènuament en la mort voluntària. Oirem, fosca enllà, ressonar les seves petjades.

Per a Míster Gold, un comiat comprensiu d'admiració. Per als altres, un menyspreu absolut. I la preguera d'uns grillons ben reblats.

NIT DE CRESTES DE GALL. Nit de crestes de gall, nit de caramelles. La vermellor de les barretines encén la nit. Els cants hi fan onatge.

En els pobles, la virior vermella escumeja cants: la joventut, amb florida d'arbre, s'obre també dintre la primavera.

En la ciutat, el cant de caramelles no té l'embriaguesa del cant dels pobles. Es un cant que es fa espicossador, satíric. Sembla que els galls — sabedors que no trencaran amb el bec cap estel —, cerquin damunt la terra el gra oblidat.

Avergonyim-nos-en un xic, els ciutadans. I, per damunt de tot, avergonyim-nos de cercar el gra amb tan poca imaginació.

Tonades, sàtira, musiqueta: tot era igual. Fou per intuïció que veiérem algunes colles de caramelles sense la cresta de foc, sense la florida ardent de la barretina?

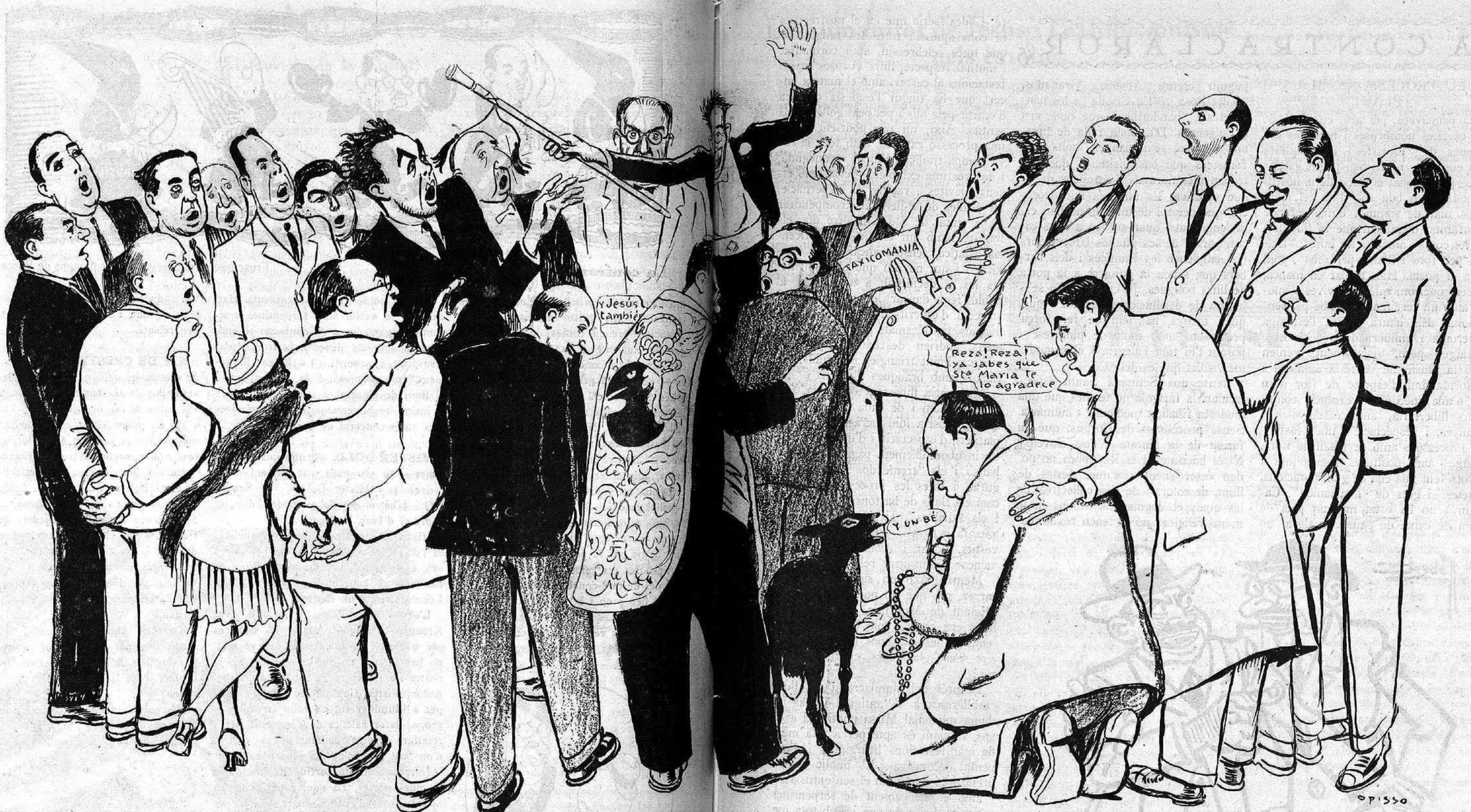
Els que cantaven en tenien prou amb el mocador "baturro", lligat al cap, o amb el capell de palla de Harold Lloyd!...

RAMON VINYES

S'ha apujat el tabac

Els pessimistes empedernits que es creuen que totes les coses s'acaben apujant-se el vi, aquesta vegada hauran d'esperar torn. Per ara només s'apuja el preu del tabac.

—Una nova ganga de la República! —mormolaran els descontents i els sabotejadors del nou règim—. Als quals podrem contestar: —Conseqüències de la monarquia i del seu epíleg, la dictadura! Ells van fumar de franc, i ara nosaltres havem d'escopir pagant.

Les caramelles d'enguany

Un chor on hi ha massa veus i no es poden posar d'acord.

La setmana lírica

Negra consentida

Coche! Coche!
Pareu, per favor!
Coche! Coche!
Que ja no sé on sóc.
Jo era un pobre burot,
enxufat de fa poc.
Coche! Coche!
Ai valga'ns Sant Roc!

Tornada

Pobra! Ciutat consentida,
a Casa la Vila
com te l'han fregit!...
Mira! Que fas mala fila;
sembles una dida
amb el pit "pansit".
Pensa! Que tan amagrida
passaràs la vida
sense cap profit...
Mira! Que a força de pega,
quedaràs més negra
que un pardal rostit...

Poble! Poble!
Ja tots estem grocs.
Poble! Poble!
Són cars els pebrots.
Fins el pa s'ha apujat
I la gana ha tornat.
Poble! Poble!
Ens han ben car... regat.

Tornada

Tota! La negra quadrilla
que la caixa "esquila"
de Ca la Ciutat.
Poden! Portar-los a Bata,
perquè els fa falta
viure en despoblat.

Penques! Com les que molts gasten
no solen trobar-se
per casualitat.
Tenen! La consciència negra.
I la nostra pega
tots ells l'han portat.

FRANCESC OLIVA

A CONTRACLAROR

FEU PROCESSONS, SI US PLAU!

La primavera, per ara, ens fa quedar bé. Les nombroses i nodrides caravanes de "touristes" que aquests dies ens han visitat, han pogut gaudir a poc preu, donat el canvi de la nostra moneda, d'un bon sol, d'un cel blau, d'una mar de somni i d'una serenor i diafanitat d'ambient que fa lluminoses les coses i amables les hores. "Llatins per fora i llatins per dins", com diria el poeta. Han trobat en manca, potser, quelcom que els avivés l'emoció amb un cert marge també pel sensacional. Els haurà plagut l'estampa policroma i enlluernadora del nostre paisatge; però, segurament, venien amb la illusió de veure-la animada i acolorida amb l'espetec de flor d'un dia d'una anecdòtica revolució comunisto - llibertària, amb castanyoles i calanyès, i l'espectacle d'unes fastuoses processons amb devessall de flors, imatges amb positures flamenques i devots fent una cua de gall d'oracions, "saetes" i gots de "manzanilla". Catalunya no ha estat mai un país de rom de caixa de panses, malgrat ho puguin creure Albéniz, Granados, "Villa Rosa", "La Criolla" i les panderetes i "banderilles" que hom ven a Puigcerdà. D'aquesta falla de tipisme espanyol se'n planyen molts dels forasters que ens visiten i que ens troben més normals i europeus de ço que voldrien. Es tanta la llur decepció, que per tal de dir que no han estat enganyats, quan tornen a llurs cases, parlen de les gitanes i torejadors que emplenen les Rambles i dels barbers que sonen la guitarra a la porta de llurs botigues. Jo crec que no se'ls hauria de desillusionar del tot i que, quan menys, hauríem de fer força processons amb molt de pintoresc i posant-t'hi tota l'alegria i el paganisme virolat que és del cas.

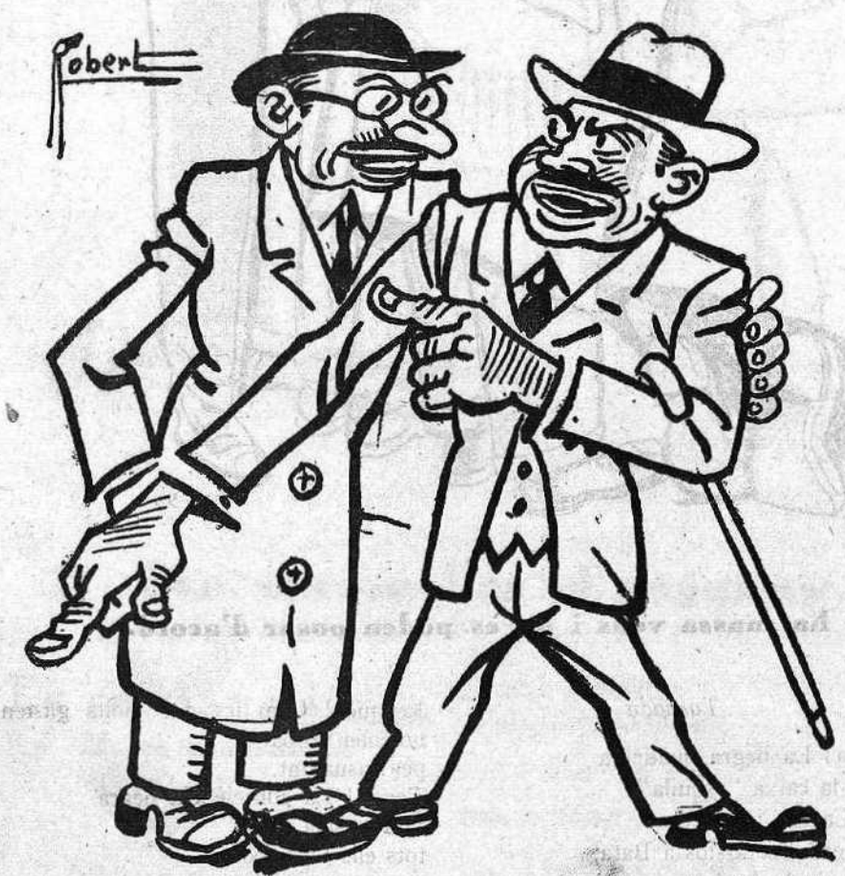
Sense una Setmana Santa espectacular, la farigola no té més que una modesta finalitat medicinal i culinària. Sense processons de Corpus, què en farem de la ginesta i dels clavells? Ni el laïcisme ni la República no poden ésser enemics d'unes festes de llum, de colors i de joia collectiva, en les quals el dogma, els cànons ni la moral religiosa no hi tenen res a veure: L'ideal seria que en el nostre país hi convisquessin totes les religions i que totes celebressin, amb cordialitat i mutual respecte, llurs vistoses manifestacions al carrer, amb el mateix encert que ha tingut l'església catòlica d'entrar pels ulls i pel pessigolleig dels sentits. Així, un dia podríem veure una processó catòlica, amb tota la seva pompa tradicionalment reconeguda, i després una exhibició jueva, amb els seus "levites", rabins, el Tabernacle, les Taules de la llei i els trompetaires de la ciutat de Sió. Un altre dia, els budistes amb llur exòtica magnificència asiàtica, sense mancar-hi els "fakirs"; i qui no diu que els espiritistes no es decidissin a mostrar-se al poble fent dansar les taules i amb atracció d'esperits... Fins els francmaçons, tan blasmats per mossèn Tusquets, podrien desfilar en processó mística, lluint triangles i mandils, enramats amb branques d'acàcia.

Això seria llibertat, tolerància, festa de tothom i de cada dia i d'acord amb la nostra idiosincràsia, amiga de platxeri, d'espectacle i d'una ascendència insubornablement pagana. Els "jabalís" i els "tremendos", podrien figurar a totes les processons talment com els Balls de bastons, els "armats" i els "diables". Hi hauria motiu de gatzara general i pretext per estrenar vestits, donar i rebre empentes, començar i consagrar relacions...

Mentre això no sigui possible al carrer, per què no podria habilitar-se l'Estadi de Montjuic, que tants milions ens costa i que havem de contemplar desolat, com unes runes de circ sense gladiadors, cristians ni feres?

Després del simulacre d'una lluita cavalleresca a l'"antigua usanza", i d'una solemnial Missa pontifical a tot gas, l'Estadi és apte per a tota mena de manifestacions litúrgiques i d'empenta decorativa. El públic podria prendre-hi part amb el seu entusiasme i amb el llençament de serpentines, paperets, boles de neu i amb tota mena d'expansions adients a la naturalesa de cada solemnitat. Recordem-nos que som llatins i amics, per tant, de les festes espectaculars i que un país com el nostre, amb tant de sol, de flors i de bullida de sangs, no pot prendre's les coses, per metafísiques que siguin, amb la mateixa gravetat que aquells pobles tristos, emboirats i freds que han d'esguardar l'eternitat a la vora d'una estufa i a través d'una cascada de "vodka" o de cervesa

FRANCESC CURET

Els radicals i els de l'esquerra es disputen per qui va portar la República i jo dic que qui la va portar va ésser Primo de Rivera.

La humanitat de Jesús i l'exhibicionisme dels catòlics

En un poble de Toledo, els extremistes pertorbaren la processó dita del "sant enterrament". Partidaris de la llibertat de cultes i de consciència, protestem enèrgicament del fet. Si forméssim part d'un tribunal popular i haguéssim d'emetre veredicte, de la nostra resposta al qüestionari es deduiria una sentència de culpabilitat. Tothom té dret a elevar temples, encara que siguin francmaçònics—amb permís de mossèn Tusquets—, a celebrar processons, mentre no alterin l'ordre públic, i a retre culte a Déu, Jehovà, Confuci, Mahoma i àdhuc a Sant Miquel Maura, si li passa per la barretina. Això és la veritable democràcia.

Però també és la veritable democràcia l'evitar les provocacions. I, és que són altra cosa que provocacions els actes que durant els darrers onze mesos han realitzat els senyors que es diuen catòlics? Cada missa, cada tríduum cada processó, donen pretext a manifestacions polítiques, i això és, senzillament, intolerable.

Qui en dubti, que se'n vagi un diumenge al matí a l'església de Pompeya, de l'Avinguda del catorze d'Abril. Veurà els grups, a la sortida del temple, expressar-se contra el règim i els governants en els termes més descarats i impropis de la religió que diuen professar, mentre els venedors de diaris ofereixen "El Debate", "A B C", "Gracia y Justicia", "D I C" i altres periòdics cavernícoles.

Té res de particular, en aquestes condicions, que la indignació popular es desfaci i s'esbravi? Ja hem dit abans que protestàvem dels fets del poble de Miguel Esteban; però, qui sap si els cavernícoles d'aquell terrer s'havien produït, abans i durant la processó, en provocacions insuportables per a cap ciutadà lliure i digne?

Si Jesús, que predicà allò tan bonic de parar l'altra galta si es rebia una bufetada, tornés a la terra, certament que restaria sorprès de veure com la humilitat, la senzillesa i la conformació que ell havia aconsellat, s'havien convertit en la supèrbia, l'ostentació i l'orgull. No comprendria que hi hagessin imatges carregades d'or i brillants, que els dies nomenats Sants les dones catòliques es passegessin per les grans vies urbanes ensenyant les cames i la pitrera — allò que, segons deia el pare Vallet, amb prou feines havien d'ensenyar al marit—, amb el cap surmontat per una pinta monumental coberta amb la "clàsica y airosa mantilla española". I encara el sorprendria més que aquestes honestes i nobles dames es deixin "castigar" pels jovencells a l'interior de les esglésies on està exposat el Senyor al monument.

A. PIRACÉS

ROMEA

"L'ALEGRIA DE CERVERA", de Josep Maria de Sagarra. 3 actes.

En tindríem prou en dir que el poeta Josep Maria de Sagarra ha escrit una obra més. Millor? Pitjor? "L'Alegria de Cervera", en l'acte primer i segon, és d'un inefable avorriment. En l'acte tercer l'obra s'aixeca i s'escolta amb gust.

Farem l'anàlisi de l'obra? Per què? Josep Maria de Sagarra mai no s'ha preocupat dels seus arguments. Lliga unes i altres escenes amb versos, i comença i acaba: una obra. Caràcters? Psicologia? No en parlem, tampoc! Malgrat haver-nos dit l'autor — en l'autocrítica de la seva comèdia — que de la gent dels segles passats a la d'ara hi va més diferència d'indumentària que d'ànima, no ho creiem pas així. I és deure del dramaturg modern precisar aquestes diferències, per petites que ell cregui que siguin. Amb robes d'ahir, amb figurins decoratius, pot certament un poeta, o un dramaturg, fer obra d'ara. Mai no ho hem vist fer a Josep Maria de Sagarra Aquest tan ben dotat poeta — passem per alt la síntesi de personatges que alguns diuen que vol fer, o que fa — no creiem ni veiem que faci obra teatral d'avui ni d'ahir ni de mai ni de sempre. L'autor de "Cançons de rem i de vela" posa versos en les boques d'uns ninots, més o menys luxosament vestits, més o menys sortosament moguts. I en aquests versos rau tot el valor de la seva producció, i aquests versos són la seva obra

Obra de Josep Maria de Sagarra amb versos brillants: obra d'èxit. Obra de l'autor de "L'Alegria de Cervera", amb versos de plantofa: obra a l'aigua.

Josep Maria de Sagarra, poeta, bon poeta, no ha fet mai una obra de poesia. Ha fet sempre obres on s'han dit poesies. Acceptem aquest teatre també. En el darrer acte de "L'Alegria de Cervera" aplaudírem, de bon grat, uns vibrants versos, molt ben dits per Pius Daví. I consti que si "L'Alegria de Cervera" fos plena de versos com els que ens feren aplaudir, creuríem que Josep Maria de Sagarra havia fet una obra digna d'ell. No ho ha fet, i li retraiem, acceptada ja, en posició de crític, la seva mena de teatre. Al teatre s'hi pot anar per a escoltar, únicament per a escoltar; es pot escriure, per tal, una obra amb l'única finalitat de fer música de consonants. El que no creiem és que, per presses, per "tant me'n fum", per guany, i "perquè el públic vol això", es pugui omplir un paper de ratlles curtes i llargues, de rimes i ritmes, garrellament xaranguers, esllanguidament soporífers. I quedar-se content i satisfet, anant endavant amb una "santa insistència".

"L'Alegria de Cervera" és molt ben

Dijous sant:

—Després diran els dependents que no els donem festes!..

El turista a Sevilla:

—Mira quina màscara!

interpretada i molt ben presentada. Maria Vila porta en la cara, en el vestir, i en el dir, l'alegria que no porta en el que diu. Pius Daví, molt bé, encertadíssim. Un aplaudiment a la senyoreta Alonso. Bé Maria Morera, Angela Guart, Ventayol, Aymeric, Gimbernat, Amorós.

POLIORAMA. GOYA. BARCELONA

Companyies castellanes i teatre castellà. Abans — ai las! — les companyies castellanes venien a Barcelona amb una preocupació: la d'assabentar-se dels autors catalans que feien teatre. Maria Guerrero portà pel món bona part de l'obra de Guimerà.

Avui — color del temps! — cap companyia castellana, de les que vénen, no se'n preocupa. Tenen els seus autors i el seu teatre: teatre del centre i gira per províncies. Han estat actrius i actors forasters — Rivera de Rosas, Camila Quiroga — els preocupats per la nostra producció. Actrius i actors castellans en tenen prou amb honorar-nos amb Muñoz Seca i amb altres. Benavente és la fita més alta.

El dissabte de glòria — com sempre — ens ha arribat ple de teatre castellà i de repertori castellà, sense la més lleu consideració, en cap de les companyies que ens visiten, d'incorporar — àdhuc per agraïment d'hostes — cap de les nostres valors al seu repertori. S'hauran adonat que fou un temps, el temps del nostre orgull de catalans, i que ja el Poliorama, el Goya i el Barcelona — baluards del teatre castellà a casa nostra — es veuen molt més concorreguts que la sala del Romea?

Una constatació. Una companyia catalana, que acaba de sortir de Girona, s'ha vist obligada a llençar a recó el repertori català per a fer castellà. A Girona ja no hi ha públic que entengui la nostra parla.

Ens equivocàrem en això de parla, i serà — retorn sobtat a la llum—, per allò que torna a "hacer màs fino".

Som tan capaços!

COMIC

"LAS SECUESTRADORAS". Revista en dos actes.

Un crític, entusiasta i propagandista, fa denteta i tempta la gola carnívora del públic en dir de la revista: "Las preciosas vice-tiples de la casa lucieron sucintos trajes". La crítica del crític té el mateix madrilenyisme arremangat de la revisteta del Còmic.

Abans, Barcelona, poava a Berlín, a Londres, a París, les darreres novetats en revista. Madrid no ens exportava res. Ara — oh temps! — Madrid fa revistes poades a Londres, París i Berlín. I Barcelona rep, com a mannà, les revistetes de Madrid.

"Las Secuestradoras" és una revista d'allà. Ens l'empassem ací, i podria molt ben succeir que el públic sentís per "Las Secuestradoras" el mateix entusiasme que ha sentit per "Las Leandras". La revista pot arribar, sense empentes, a les 150 representacions, i els autors de Madrid es poden adonar que la nostra terra té molt bon adob per a les seves llavors, i felicitar-nos, i omplir-nos, de la fàcil mercaderia que demana la nostra davallada.

Endavant les atxes!

WORK

ESQUELLOTS

En l'homenatge que l'Ajuntament de Blanes tributà a Pius Díaz, l'alcalde de Jaca que nomenà Fermín Galàn, el diputat a Corts senyor Albert de Quintana, en representació del governador de Girona, va dir:

"Ací a Catalunya som profundament, racialment catalans; però en trobar-nos amb un germà de més enllà de l'Ebre..."

Ai, senyor Quintana, senyor Quintana, i quina falta ens fa, la geografia!

⁂

Després de la sessió del divendres, els regidors de la minoria radical van fer un petit míting al districte cinquè.

En acabat, parlà l'Ulled:

—Amigos—digué—: Sería una verdadera blasfemia el que yo hiciese un discurso después de hablar el jefe de la minoría radical...

I el va fer!

No res; aquests radicals sempre tan mal parlats: de què els serveix vestir d'etiqueta?

Política municipal

La Lliga, per a entretenir-se, comença a fer ballar les minories.

Llegim en una crònica de Manresa:

"Al Casal Regionalista s'ha estrenat amb general ensopiment de les criatures, l'obra de J. M. Folch i Torres "La llum de Jesús".

—Al Teatre Conservatori ha donat una conferència el canonge Dr. Josep Maria Trias de Bes. Abans es llegí una lletra en la qual Francesc Cambó es ratificava en el quart vot.

—Els elements basco-romans que parlaren recentment al Teatre del Bosc, de Barcelona, han visitat el local de la Joventut Tradicionalista. Regnà gran entusiasme, i, al final, es cantà el gori-gori.

... ...

La indústria i el comerç de Barcelona

QUE ÉS EN REALITAT EL "BARRI XINO"

Fins avui tan sols coneixíem del barri xino de Barcelona—per la crònica negra dels diaris—la brutícia, la vida de l'«hampa», les baralles i els atracaments. Però aquest indret de la ciutat és quelcom més que una novel·la per a repartir en fulletó o fer-ne un romanso. En el barri xino hi ha llocs d'esbarjo, sí, com els tenen totes les grans ciutats; però hi ha també un nucli de comerç important, és una nova Babel amb les Rambles i el Paral·lel per fronteres. Un cercle on qui hi va per perdre's, es perd, però el que hi va per feina, pot fer la seva via.

"EL ARCO IRIS"
de PAU CUENDE
Arc del Teatre, 26 - BARCELONA

Compra-venda d'articles d'ocasió

Immens assortit en Vestits, Abrics, Americanes, Pantalons, Trinxeres, Plomes, Barrets, Boines, Faixes, etc.
GENERES DE PUNT, SABATES, RELLOTGES, MATALASSOS, MAQUINES PARLANTS, PLAQUES, INSTRUMENTS DE MUSICA

Tenim tot el que vós necessiteu

LA TRASATLÀNTICA
RELLOTGERIA I JOIERIA
Vda. de Jaume Vendrell
Migdia, núm. 1 bis

Compostures garantítzades per un any en tota classe de Rellotges, Joies, Gramòfons i Màquines de precisió. Daurats, Platejats, Niquelats i Pavonats. Col·locació de cristalls de rellotge a 0,50 ptes. Cristalls de forma a 1,50 ptes. Minuteres a 0,35 ptes.

Venda de Rellotges i Joies d'ocasió
ES COMPRA OR I PLATA

Antiga Expendeduria de Tabacs i Timbres Núm. 46
DE
TOMÀS CERA
Migdia, 2 BARCELONA

Paper de fumar de totes marques - Gran assortit en boquilles, pipes, paper d'escriure i objectes d'escriptori - Fulles d'afaitar «Toledo», «Gilette», «Goicoechea», «Castillo», «E. K. D.», etc. - Pedres per a encenedors.

En aquesta casa trobareu sempre existències dels legítims «Chiclets Adams» (Pippermint-Menta)

"La Universal"
COMPRA-VENDA
DE
ROBES I EFECTES
Y. CUENDE
Cirés, 18 BARCELONA

Taller de Rellotgeria de l'"OBRERO"
de PASCUAL LOZANO
Carrer de Cirés, 10

S'arreglen tota mena de Rellotges, Gramòfons, Repeticions i Màquines d'escriure
ES GARANTEIXEN TOTS ELS TREBALLS PER UN ANY

GOMES HIGIÈNIQUES
La Holandesa
A L'ENGROS I DETALL
Cid, 11, lletra G Obert de 3 tarda a 4 matinada

GRAN BAR MANQUET
Portal de Santa Madrona, 18. - BARCELONA
Dimecres, dijous, dissabtes i diumenges: **GRAN QUADRO FLAMENC** per renomenats artistes
L'ALEGRIA DEL BARRI XINO

Fulles especials organitzades per Domènec Diumenge

Bar Internacional Sagristà

El més típic del barri xino

Cafès, Vins i Licors de totes classes

Ball amb jazz tots els dies

De 4 a 7 tarda i 9 a 4 matinada

PREUS POPULARS

Cid, 7-Telèf. 19273-Perecamps, 1

Vora el Port i les Rambles Barcelona

DANCING GAMBRINUS

Portal de Santa Madrona, núms. 6 i 8

Telèfon 24003

BALL CONTINU DE 7 A 4 MATINADA

40

FORMOSES SENYORETES

40

Preus reduïts

BALLS AMENITZATS PER LA FORMIDABLE

Orquestra Gambrinus

«Cazalla de la Sierra»

Carrer Nou de la Rambla, 59

LICORS I VERMUTS DE TOTES CLASSES A PREUS ECONOMICS

Dancing Red Lion

Portal Sta. Madrona. 14

Telèfon 25656

BALL CONTINU

Consumacions a preus econòmics

HERNIATS (TRENCATS)

Tingueu sempre present que els millors aparells del món per al guariment de tota mena d'hèrnies són els de la **Casa Torrent,** sense traves ni elàstics engorrosos de cap mena; no molesten ni fan embalum i s'emmotllen com uns guants. Homes, dones i nens, han d'usar-ne. En bé de la vostra salut no heu de comprar mals braguers ni embenats de cap mena sense abans visitar aquesta casa:

Carrer de la Unió, 13, CASA TORRENT, Barcelona

MOLTA CURA A NO EQUIVOCAR-VOS DE CASA

LA CRIOLLA

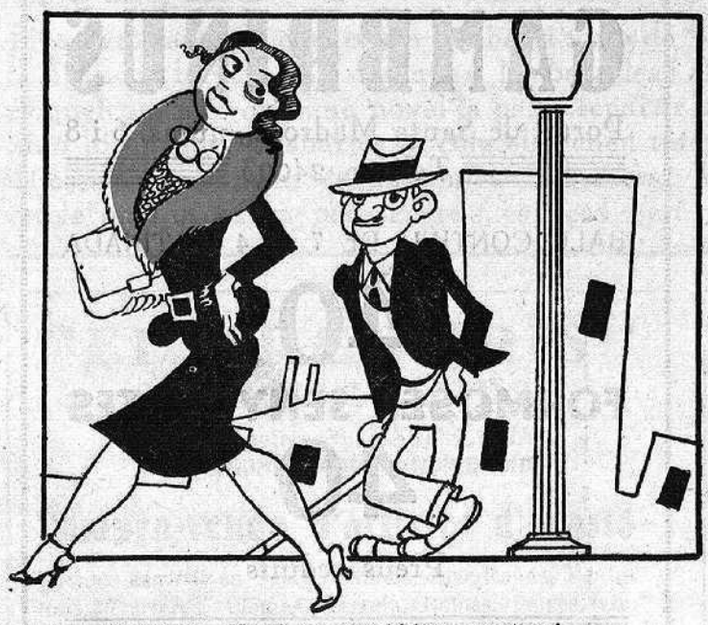
BAR CAFE DANCING

CID 10. TFI 17961 BARCELONA

BIBLIOTECA DEL ATENEO BARCELONES

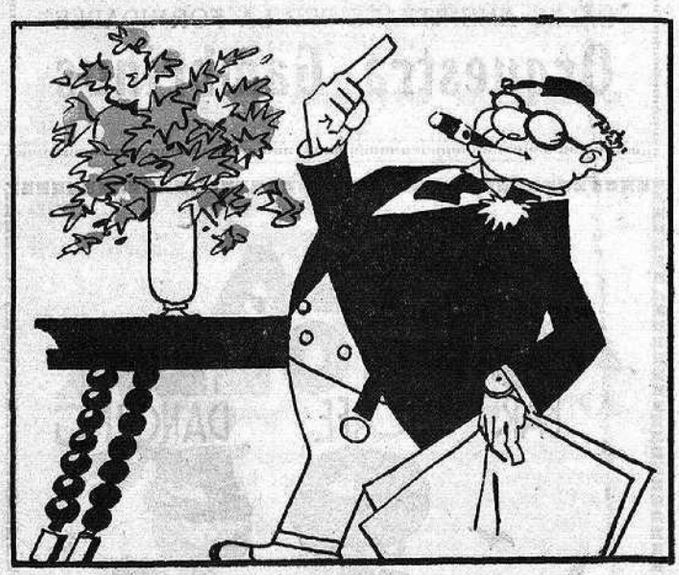
Opinions sobre la puja del pa

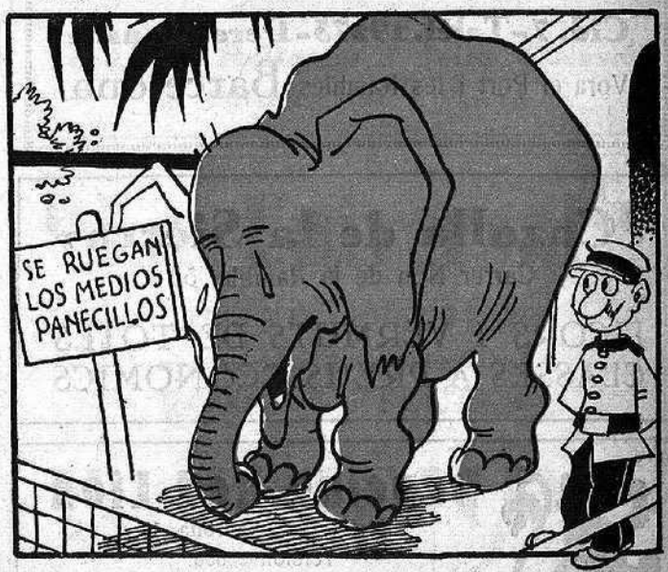
El galant. —Vostè, rai, que té bons crostons!...

El castigador. —Mentre no m'apugin el pa de pessic...

El ric. —Ara ens diran que el pa de París s'ha apujat, perquè estan tan alts els francs.

La Júlia del Parc. —I com me les arreglaré, jo, si apugen els llonguets?

El pobre —Com que jo visc de rosegons.

El regidor. —Mentre no s'apugi el pa de barra!.